

## POSTANOWIENIE

Dnia 28 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Wiak (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Leszek Bosek

SSN Tomasz Demendecki

w sprawie z protestu wyborczego M.A.K.  
przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,  
przy udziale Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej i Prokuratora  
Generalnego,  
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw  
Publicznych w dniu 28 lipca 2020 r.,

**pozostawia protest bez dalszego biegu.**

### UZASADNIENIE

Pismem z dnia 13 lipca 2020 r. M.A.K. (dalej: Wnosząca protest) wniosła do Sądu Najwyższego, za pośrednictwem Konsula Generalnego Rzeczypospolitej Polskiej w L., protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Zarzuciła w nim naruszenie zasad organizacji wyborów, które uniemożliwiło jej zagłosowanie za granicą w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Wnosząca protest wskazała, że uchybienia polegały na: uniemożliwieniu jej prawa do oddania głosu osobiście w konsulacie – co stanowiło pozbawienie jej prawa do oddania głosu w sposób bezpośredni i tajny, doręczeniu jej pakietu do głosowania korespondencyjnego w sposób niezabezpieczony i bez potwierdzenia odbioru, co wprowadzało ryzyko ingerencji w pakiet wyborczy i jego zawartość, braku

możliwości osobistego dostarczenia pakietu wyborczego do konsulatu i konieczności nadania go pocztą, uzależnieniu ważności głosu od terminu dostarczenia pakietu wyborczego do konsulatu do dnia 11 lipca 2020 r., do godz. 21:00, podczas gdy Wnosząca protest oddała go bezzwłocznie, nadając pakiet w dniu 7 lipca 2020 r. oraz konieczności wniesienia opłaty od przesyłki zawierającej pakiet wyborczy. Zdaniem Wnoszącej protest, powyższe naruszenia uniemożliwiły jej oraz innym osobom oddanie ważnego głosu, co powodowało wypaczenie wyniku wyborów i w konsekwencji brak powszechności wyborów.

Pismo w sprawie powyższego protestu złożył Konsul Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w L.. Wskazał w nim, że głosowanie w obwodzie nr [...] w L. możliwe było wyłącznie w formie korespondencyjnej. Pakiet wyborczy został wysłany do Wnoszącej protest w dniu 2 lipca 2020 r. pocztą nierejestrowaną. Z tego względu nie ma możliwości stwierdzenia czy wyborca otrzymał pakiet wyborczy oraz w jakim terminie to nastąpiło. Dodatkowo wskazano, że na terenie stanów USA, które obejmuje okręg konsularny Konsulatu Generalnego Rzeczypospolitej Polskiej w L., wyłącznie w stanie A. podjęto decyzję o doręczaniu pakietów wyborczych za pośrednictwem firmy kurierskiej – z uwagi na istniejące opóźnienia i problemy z doręczaniem przesyłek w związku z epidemią COVID-19. Wyborcy, którzy zgłosili się do głosowania w obwodzie nr [...], zostali poinformowani obwieszczeniem Konsula Generalnego Rzeczypospolitej Polskiej w L., że z uwagi na zagrożenie epidemiczne oraz wymogi sanitarne wprowadzone w siedzibie urzędu konsularnego, będącego siedzibą Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] nie było możliwe osobiste odebranie pakietu wyborczego i osobiste dostarczenie koperty zwrotnej do konsula, ani bezpośrednio do siedziby Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...].

Stanowiska w niniejszej sprawie przedstawili Prokurator Generalny (pismo z dnia 21 lipca 2020 r.) oraz Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej (pismo z dnia 20 lipca 2020 r.). W obu przypadkach wniesiono o pozostawienie protestu wyborczego bez dalszego biegu z uwagi charakter podniesionych zarzutów, które nie dotyczyły naruszenia prawa przez organy wyborcze, ale stanowiły kwestionowanie kształtu regulacji ustawowych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 129 ust. 2 Konstytucji RP, wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta RP na zasadach określonych w ustawie. Na podstawie art. 15 ust. 2 ustawy z 2 czerwca 2020 r. o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego (Dz.U. poz. 979, dalej jako: u.wyb.2020), protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego nie później niż w ciągu 3 dni od dnia podania wyniku wyborów do publicznej wiadomości przez Państwową Komisję Wyborczą. W zakresie nieuregulowanym w powyższej ustawie, na podstawie art. 1 ust. 2 u.wyb.2020, odpowiednie zastosowanie znajdują przepisy ogólne, zawarte w ustawie z 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r., poz. 684, dalej jako: k.wyb.).

Z treści art. 321 § 3 k.wyb. wynika, że wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty. Treść zarzutów nie może być dowolna, lecz powinna spełniać kryteria, o których mowa w przepisie art. 82 § 1 k.wyb. Zgodnie z nim, protest może być wniesiony z powodu: 1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub 2) naruszenia przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów. Z treści tego przepisu wynika, że osoba wnosząca protest jest ponadto zobowiązana do wykazania wpływu wystąpienia naruszeń na wynik wyborów. Przedmiotem protestu wyborczego jest bowiem ważność wyboru określonej osoby, a podstawę do jej zakwestionowania mogą stanowić wyraźnie wskazane przestępstwa oraz delikty wyborcze. Ich wystąpienie musi rzutować na przebieg głosowania i ustalanie jego wyników lub ustalanie wyników samych wyborów i być poparte konkretnymi dowodami, znanymi osobie wnoszącej protest, na których opiera ona swoje zarzuty. Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez

osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 321 k.wyb. (art. 322 § 1 k.wyb.).

W niniejszej sprawie Wnosząca protest kwestionuje przede wszystkim kształt regulacji ustawowych dotyczących wprowadzenia głosowania korespondencyjnego. Zarzut taki nie może stanowić podstawy wniesienia protestu wyborczego. Uchybienia, o których mowa w przepisie art. 82 § 1 k.wyb., stanowią bowiem przejaw naruszenia określonych przepisów, a nie ich ogólnego funkcjonowania w porządku prawnym. Jak słusznie przyjął Sąd Najwyższy w postanowieniu z 28 listopada 2019 r. (I NSW 127/19), zarzut dotyczący zgodności danego przepisu ustawy z Konstytucją RP nie może stanowić podstawy protestu wyborczego. Nie mieści się on bowiem w zamkniętym katalogu przesłanek, o których mowa w przepisie art. 82 § 1 k.wyb. Krytyka rozwiązań ustawowych przyjętych w zarówno w Kodeksie wyborczym, ustawie o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego i aktach wykonawczych do nich, jak również sformułowanie zarzutu niezgodności ze standardami konstytucyjnymi zawartych w tych aktach prawnych przepisów, wykracza poza przewidziany tą ustawą przedmiot i granice protestu wyborczego. Analogicznie ocenić należy zarzut zbyt późnego doręczenia Wnoszącej protest pakietu wyborczego przez operatora pocztowego. Protest wyborczy może dotyczyć bowiem wyłącznie naruszenia przepisów związanych z głosowaniem, ustaleniem wyników głosowania lub wyników wyborów. Przepisy te nie regulują natomiast we wskazanym zakresie uchybień ze strony operatora pocztowego. Z treści protestu, jak również ze stanowiska Konsula Rzeczypospolitej Polskiej w L., wynika, że pakiet wyborczy został wysłany do Wnoszącej protest w terminie i w sposób odpowiadającym regulacji zawartej w przepisie art. 6 ust. 2 u.wyb.2020, zgodnie z którym konsul nie później niż 6 dni przed dniem wyborów wysłał pakiet wyborczy do wyborcy wpisanego do spisu wyborców, który wyraził zamiar głosowania korespondencyjnego za granicą, z zastrzeżeniem ust. 3, pocztą nierejestrowaną.

Z tego względu na podstawie przepisu art. 322 § 1 k.wyb. w zw. z art. 321 § 3 k.wyb. w zw. z art. 82 § 1 k.wyb., protest należało pozostawić bez dalszego biegu.